

PVDA
ZEELAND

OPENBAAR VERVOERVISIE ZEELAND

Visie van de PvdA op het Zeeuws openbaar vervoer

Inleiding

In 2011 heeft de PvdA Zeeland een visie gemaakt op het vervoer in Zeeland. In 2020 hebben we deze visie geüpdatet. Aan onze uitgangspunten is niets veranderd, maar nieuwe tijden vragen om een vernieuwde blik op het vervoer. Gratis openbaar vervoer, samenwerking tussen gemeenten en provincie en Smart Mobility zijn toevoegingen. We updaten deze visie ook als leidraad voor de nieuwe concessie(s) in 2024.

Bij de PvdA staan de reizigers centraal. Openbaar vervoer is belangrijk om op het werk of school te komen, het ziekenhuis te bereiken, de bibliotheek te bezoeken, bij sportvoorzieningen te geraken, naar de film te gaan of om bij familie of vrienden op visite te kunnen. Ook de kleine kernen moeten daarom goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer en omdat de wereld na 19:00 uur niet ophoudt met draaien ook in de avonduren. Wanneer je in een rolstoel zit of blind bent moet je ook met het openbaar vervoer mee kunnen. De wet gelijke behandeling voor gehandicapten en chronisch zieken en het VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap zullen ook gelden voor het openbaar vervoer. De provincie staat borg voor de mobiliteit van alle Zeeuwen: van MBO-scholier tot gebruiker van vraagafhankelijk vervoer.

Openbaar vervoer is dubbel zo goed

Openbaar vervoergebruik is goed voor mens en milieu, want het vermindert particulier autogebruik en daarmee de CO₂-uitstoot en de hoeveelheid fijn stof in de lucht. Het biedt maatschappelijke voordelen, want minder autogebruik vermindert de noodzaak meer wegen aan te leggen. Zodoende kan veel geld worden bespaard door de Zeeuwse overheden. De PvdA is het met de *Fietzersbond Zeeland* eens dat fietsers een belangrijke plaats hebben in de vervoervisie. Daaronder valt ook dat mensen bewust zijn van hun mobiliteitskeuzen. De keuze voor

reizen met openbaar vervoer moet aantrekkelijker worden.

Gratis openbaar vervoer

Deze visie zet in op gratis openbaar vervoer. Dat betekent dat de overheid per jaar extra geld zal moeten inleggen voor de mobiliteit van alle reizigers in Zeeland. Andere landen en regio's hebben bewezen dat het aanbieden van gratis openbaar vervoer het gebruik van de auto terugdringt en alle mensen de kans biedt om zich snel van A naar B te verplaatsen.

Concessie(s) & demografie

Waarom deze visie? Directe aanleiding is dat er in 2024 een nieuwe concessie voor het busvervoer in Zeeland wordt uitgegeven. Daarnaast spelen demografische veranderingen in Zeeland een belangrijke rol. Steeds meer ouderen zullen gebruik gaan maken van vraagafhankelijk vervoer. De afstanden die reizigers zullen moeten gaan afleggen om bij bepaalde voorzieningen te geraken zal ook toenemen. Door het fenomeen krimp is een school om de hoek geen vanzelfsprekendheid meer op het platteland en worden ziekenhuisvoorzieningen geconcentreerd waardoor ook de Zeeuwse stedelingen buiten hun stad moeten reizen voor bepaalde ziekenhuiszorg.

Soorten openbaar vervoer in Zeeland

In Zeeland beschikt men over verschillende soorten openbaar vervoer. Het busvervoer wordt door de provincie via een concessie uitbesteed aan busvervoermaatschappij(en). Er is een treinverbinding met een stop- en beperkte intercitydienstregeling voor Walcheren en Zuid-Beveland. Tussen Vlissingen en Breskens vaart het fietsvoetveer. Deze verbinding wordt onderhouden door de provincie. Voor de PvdA valt de pont voor fietsers en voetgangers bij Sliiskil onder openbaar vervoer. De Zeeuwse gemeenten verzorgen het WMO-vervoer. Daarvoor sluiten zij contracten af met particuliere taxibedrijven. Tot slot is er nog het leerlingenvervoer voor het speciaal onderwijs. In 2020 geeft de provincie € 15 miljoen uit aan openbaar vervoer.

Basisregels openbaar vervoer

Veiligheid, betrouwbaarheid, betaalbaarheid en een optimale service zijn voor veel reizigers het belangrijkste bij het bepalen van een keuze voor vervoer. Opstaplocaties moeten veilig zijn en dat geldt ook voor de weg waarlangs deze moeten worden bereikt. Treinen, bussen en fietsvoetveer zijn schoon. De treinen die in Zeeland rijden, het fietsvoetveer en de overstaphaltes voor de bus moeten standaard uitgerust zijn met een internetverbinding. Het Zeeuwse openbaar vervoer moet meer sexappeal krijgen.

Integratie: kwaliteitsverbetering door bundeling

De gemeenten en de provincies moeten het vervoer ontschotten. Het openbaar vervoer in Zeeland en het WMO-vervoer dienen volgens de PvdA te integreren. Daarom moeten gemeenten en de provincie hun bestedingen aan het vervoer bij elkaar brengen. Zo dienen de grotere Zeeuwse plaatsen via regelmatig onderhouden busverbindingen met elkaar verbonden te zijn en met de ziekenhuizen en de onderwijsinstellingen in Zeeland. Naast deze hoofdtakken moeten de kleinere kernen via een fijnmazig vraagafhankelijk vervoer worden bediend. Buurtbussen en haltetaxi's kunnen daarvoor een middel zijn. De flexibiliteit van het openbaar vervoer in Zeeland zal daardoor toenemen. Zet ook in op goed afgestemd landsgrensoverschrijdend busvervoer.

Publiek-private samenwerking die werkt

De PvdA wil dat er in 2024 een actuele concessie voor het openbaar vervoer in Zeeland wordt uitgegeven en het fietsvoetveer. Overheid en particuliere bedrijven van busvervoerders tot kleine taxibedrijven moeten samenwerken in één systeem waarbij aanbesteed dient te worden op basis van kwaliteit tegen een prijs waarbij het openbaar vervoer goed en gratis wordt aangeboden. De gemeenten, de provincie, het bedrijfsleven en de grotere onderwijsinstellingen moeten (financieel) betrokken worden bij het optuigen van vervoer van hun leerlingen en studenten.

Aansluitingen

De trein rijdt het station met een kleine vertraging binnen en de passagiers zien door het raam de bus weggrijden waarin zij hadden moeten zitten. Een vaak gehoorde klacht van reizigers met het openbaar vervoer. Oprekken van overstaptijden en het tijdig op de hoogte stellen van de partners in de openbaar vervoersketen kan dit probleem sterk indammen. De Zeeuwse overheden dienen zich via één Zeeuwse verkeerscentrale actief te bemoeien met de aansturing van alle openbare vervoerssystemen in Zeeland.

Minder valide reizigers

Mensen met een handicap willen in toenemende mate mobiel blijven. Dat betekent dat haltes, bussen, perrons en treinen aangepast moeten worden aan de noodzakelijke wensen van de minder validen, zoals mensen in een rolstoel of visueel beperkten. Betrek hierbij de verschillende belangengroepen die sinds jaar en dag strijden voor de uitvoering van het VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap.

Spoorverbindingen

Het door de Nederlandse Spoorwegen voorgenomen plan de Zeeuwse lijn af te snijden van het intercitynet heeft een ernstige en onwenselijke verschraving van de bereikbaarheid van Zeeland tot gevolg. De rechtstreekse intercityverbinding tussen de grote steden van Zeeland en de Randstad dient onverkort gehandhaafd te blijven, evenals de aansluitende verbinding met Breda. De intercityverbinding is van grote betekenis voor de positie van Zeeland en de Zeeuwen in het nationale treinsysteem en houdt Zeeland aangesloten op de Randstad. Veel Zeeuwen werken buiten de provincie. Gegeven de economische ontwikkelingen in Zeeland zal dat niet minder worden. Daarmee is deze snelle en comfortabele verbinding ook van niet te onderschatten betekenis voor de Zeeuwse arbeidsmarkt en het onderwijs. Het spreekt vanzelf dat daarnaast een treinverbinding tussen alle Zeeuwse stations moet worden gehandhaafd. Ook personenvervoer tussen Terneuzen en Gent

moet worden gerealiseerd. Voor de stoptrein op de Zeeuwse Lijn en de trein tussen Terneuzen en Gent de mogelijkheid van lightrail en uitbreiding van het aantal stations onderzoeken.

Huidige dienstregeling oplossen

De provincie Zeeland moet zich inspannen om de huidige dienstregeling in stand te houden. Daarbij dient ook de mogelijkheid onderzocht te worden voor het uitbreiden van de spitsreinen. Een veel gehoorde wens is een directe stoptrein naar Breda.

Openbaar vervoer de hele dag door

's Avonds zijn veel kleine kernen in Zeeland niet meer bereikbaar omdat de bussen dan niet meer rijden. De witte vlekken in het domein van het provinciale openbaar vervoer moeten worden ingevuld door het WMO-vervoer ook in te zetten voor reguliere reizigers. Daarnaast moeten taxibedrijven worden ingezet voor openbaar vervoer in de late uren. Wanneer er geen reguliere bussen en busjes meer naar de kernen rijden worden taxi's ingezet die rijden tot aan de voordeur. Door de week tot 24:00 uur en in het weekend zelfs tot 02:00 uur. Het vraagafhankelijk vervoer, het WMO-vervoer, ziekenvervoer en het normale taxivervoer worden vanuit één centrale ingepland.

Haltetaxi's en buurtbussen

De haltetaxi en de buurtbus maken het Zeeuwse openbaar vervoer sluitend. Wanneer lijnen onrendabel zijn, dan springen deze twee vervoersmiddelen in de bres. Bij de haltetaxi's belt de reiziger een uur van tevoren naar de Zeeuwse vervoerscentrale die de taxi op pad stuurt. De buurtbussen worden draaiende gehouden door vrijwilligers. Zij moeten ondersteund worden met passende vrijwilligersvergoeding, goed materiaal en een tijdschema. Vooral de grote maatschappelijke waardering voor deze vrijwilligers moet worden benadrukt. De Zeeuws-Vlaamse manier van inrichten van het openbaar vervoer heeft zich in het verleden bewezen. Kleine kernen waren langer bereikbaar, de kwaliteit van het vervoer was hoog en de vervoerscentrale kostenneutraal. Deze

werkwijze dient de maat voor heel Zeeland te zijn.

Vervoerscentrale

Er dient één Zeeuwse centrale te komen voor het aanvragen van alle vormen van openbaar vervoer, het WMO-vervoer, ziekenvervoer en leerlingenvervoer in Zeeland. Voordeel hiervan is dat het hele proces van ritaanvraag tot klachtenafhandeling in Zeeuwse overheidshanden is. Het controleren van de afgesproken zaken binnen een concessie wordt zo aangescherpt. Een Zeeuwse medewerker kent de lokale situatie beter dan een centralist die opereert vanuit de andere kant van Nederland.

Uitbreidingsmogelijkheden

De centrale kan voor meerdere doeleinden worden gebruikt. Tegen geringe vergoedingen kunnen mensen meereizen met privépersonen. Verder valt te denken aan boodschappendiensten die aan deze centrale kunnen worden gehangen. Het moet ook mogelijk zijn om eigen vervoersonderdelen van sociale werkplaatsen en instellingen voor gehandicaptenzorg hier bij onder te brengen. De centrale kan de aansluitingen van alle vormen van openbaar vervoer op Zeeuws grondgebied bewaken.

Reizigervriendelijk

Klachten en suggesties kunnen de reizigers met het Zeeuwse vervoersysteem kwijt bij de centrale. Die zorgt voor de verificatie en verdere afhandeling richting de uitvoerende partij waarover een klacht is binnengekomen of speelt suggesties door. Eventuele klachten worden op deze manier snel afgehandeld en verbeteringen kunnen snel worden doorgevoerd.

Smart Mobility

Zeeland moet niet wachten op landelijke vernieuwingen uit Den Haag. Als voorschot op de landelijke investeringen in Smart Mobility moet Zeeland zelf proeven opzetten om inwoners snel van A naar B te brengen. De middelen liggen voor de hand: carpoolen, een Zeeuwse ov-app, een deelauto en lokale

initiatieven. Daarbij is het eerder tolvrij maken van de Westerscheldetunnel nodig.

Conclusies

Samengevat stelt de PvdA Zeeland:

- Demografische transitie noopt tot toekomst bestendig beleid ten aanzien van het Zeeuwse openbaar vervoer. Bereikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid moeten hand in hand gaan.
- Gratis openbaar vervoer is nodig om reizigers actief uit de auto en in het openbaar vervoer te krijgen.
- Het hoofdnet moet gestroomlijnd worden met een daaraan gekoppeld fijnmaziger vraagafhankelijk vervoerssysteem aangestuurd vanuit een door de overheid geëxploiteerde centrale. Gemeenten en provincies moeten één openbaar vervoer aanbieden in heel Zeeland.
- De provincie komt in 2024 tot één Zeeuwse concessie voor het busvervoer en het fietsvoetveer tussen Breskens en Vlissingen. Een samenhangend totaalpakket van hoge kwaliteit.
- Directe verbindingen tussen de Zeeuwse steden, de grote onderwijsinstellingen en ziekenhuizen zijn verzekerd.
- Smart Mobility krijgt ruim baan. Inwoners worden ondersteund bij initiatieven en de provincie promoot proeven met Smart Mobility.